

Amsterdam, 19 maart 2015

Geachte mevrouw Dijkma,

Wij maken ons zorgen over de gevolgen van antibioticareductie voor dierenwelzijn. Met deze brief willen we u vragen scherp oog te houden op deze gevolgen door onze concrete verzoeken onderaan deze brief tot uitvoer te brengen.

Het antibioticagebruik in de veehouderij is de laatste jaren flink afgenomen, met name door gerichte behandeling in plaats van generieke behandeling en minder preventieve inzet van antibiotica. De reductiedoelstellingen zijn nog niet bereikt, en het gebruik van antibiotica zal nog verder aan banden gelegd worden. Het is echter de vraag of verdere terugdringing binnen de huidige intensieve veehouderij mogelijk is zonder dat de diergezondheid in gedrang komt.

De leefomstandigheden in de vee-industrie moge u bekend zijn: duizenden dieren zitten in stallen dicht op elkaar, hebben vaak een verlaagde weerstand door stress en worden gefokt en gevoerd om de productie te maximaliseren. Dit gaat regelmatig ten koste van hun fysieke weerbaarheid – robuustheid. Zieke dieren dienen uiteraard doelmatig behandeld te worden, ook als dit ten koste gaat van het terugdringen van het antibioticagebruik.

Er zijn tekenen dat verdere antibioticareductie binnen de huidige werkwijze in de intensieve veehouderij niet gemakkelijk is. Zoals u zelf schreef in de kamerbrief *Antibioticagebruik in de veehouderij* van 2 september 2014, geeft de SDa aan dat de afname begint af te vlakken. De NVV spreekt zelfs van een grens aan de mogelijke reductie (NVV, 12-8-2014). Tegelijkertijd staan dierenartsen en boeren onder grote druk om het antibioticagebruik verder te verlagen. Maar als het antibioticagebruik verder wordt teruggedrongen – zonder oog voor de noodzakelijke aanpassingen van het systeem – neemt het risico dat dit ten koste gaat van diergezondheid snel toe. Ook nu al krijgen wij serieuze signalen dat er gezondheidsproblemen de kop op steken door het huidige antibioticabeleid.

Wij zijn van mening dat het antibioticagebruik afgelopen decennia onverantwoorde hoogtes heeft bereikt, juist *vanwege* de intensieve veehouderijmethode die te sterk gericht is op maximale productie tegen zo gering mogelijke kosten. De zeer terechte wens naar reductie in antibioticagebruik moet dan ook worden gezocht in combinatie met een aanpassing van het systeem. En mag in geen geval worden afgewenteld op het welzijn en de gezondheid van de dieren.

Om die reden doen wij u de navolgende verzoeken:

- 1) Kunt u onderzoek (laten) doen naar welke diergezondheidsproblemen kunnen toenemen bij een reductie van antibiotica in de Nederlandse intensieve veehouderij. Kunt u daarbij in kaart brengen hoe vaak deze ziektes afgelopen jaren voorkwamen zodat inzicht in de trend ontstaat en duidelijk wordt of deze problemen recent zijn toegenomen.
- 2) Kunt u bij dit onderzoek in ieder geval aandacht besteden aan *Salmonella typhimurium* in vleeskalveren, pootproblemen bij vleeskippen, mastitis bij melkkoeien, aandoeningen van het

spijsverteringskanaal bij biggen en PIA bij vleesvarkens, omdat een toename van deze ziektes al wordt gekoppeld aan antibioticareductie.

- 3) Kunt u zorgdragen voor regelmatige openbaarmaking van trends m.b.t. gezondheidsproblemen waarvan het voorkomen wordt geassocieerd met antibioticareductie. Dit bevordert de maatschappelijke discussie en verhoogt de kans op tijdig ingrijpen op gebieden waar dit nodig is.
- 4) Kunt u beleid ontwikkelen met als doel te voorkomen dat antibioticareductie in de intensieve veehouderij leidt tot extra gezondheidsproblemen. Kunt u in dit beleid aandacht besteden aan de wenselijke aanpassingen van het huidige houderijsysteem om te voorkomen dat de afname in antibioticagebruik ten koste gaat van dierenwelzijn.

Wij kijken uit naar uw antwoord.

Hoogachtend,

Anne Hilhorst
Stichting Wakker Dier